

DOMOVINA

Oglasi:

Za 1 mm x 60 inseratnega stolpca mali 80 vinarjev, aradni 1-20 K, poslano, posmrtnice in reklame 2 K. Večkratne objave popust.

Izhaja ob ponedeljkih, sredah in petkih.

Upravništvo „Domovine“ v Ljubljani, Sédna ulica 6.

Naročnina:

Za solo „Domovino“ (trikrat na teden) mesečno 3 K, četrtletno 9 K, polletno 18 K, celoletno 36 K. Potkova številka mesečno 1 K, četrtletno 3 K, polletno 6 K, celoletno 12 K.

Senožeče v nevarnosti?

Beograd, 24. febr. (Izv. poročilo.) Italija je v skripcih. Amerika stoji odločno na strani Jugoslavije in noče privoliti v nobeno rešitev jadranskega vprašanja, ki ne bi odgovarjala njenemu že izraženemu stališču. Ker je Italija gospodarsko tako odvisna od Amerike, da proti njeni volji ničesar ne more storiti, bi pa na vsak način hotela dobiti vsaj Senožče in vsaj delno popravo Wil-

sonove črte na morskem obrežju pri Reki, poskuša z raznimi obljubami pridobiti našo državo na popuščanje. V političnih krogih se živahno razpravlja o teh italijanskih poizkusih, in ker je jasno, da nam Italija zaradi stališča Amerike čisto nič ni nevarna, se splošno sodi, da sedanja vlada ne bo mogla iti v popuščanju dalje kot je šla poprejšnja vlada, ker ni nobene potrebe zato.

Kje je ostala valutna reforma?

Beograd, 25. febr. (Izvir. por.) Na včerajšnji seji ministrskega sveta je bilo sklenjeno, sklicati Narodno predstavništvo na dan 1. marca. Ob priliki tega sklepanja se je razvila v ministrskem svetu obširna debata o tem, kaj naj vlada predlaga za dnevni red parlamenta. Zanimivo je, da se valutarne reforme niti omenjalo ni in da vprašanje valutarne reforme po vladinem programu sploh ne pride pred parlament. Klerikalci in hrvatski Narodni klub so sicer znali kričati po svojih shodih in listih in hujskati zoper dosedanje ukrepe v valutni reformi, sedaj pa, ko je čas, da

bi se zadeva spravila pred parlament, so zlezli pred Protićem pod klop. Navzlic temu bodo še v svojih glasilih trdili, da pride valuta pred parlament, dasi je sedaj že popolnoma jasno, da klerikalci niso zahtevali, da se vzame zamena krome za dinar v program vlade. *Dokler pa vlada ne predloži parlamentu predlog za zameno krome za dinar al pari, je sklepanje o tej stvari v parlamentu nemogoče in izključeno.* Vprašajte klerikalne gromovnike, kje je ostala valutna reforma, s katero so delali med ljudstvom tako gonjo.

Volitev v agrarne odbore.

Danes se razglasi naredba o agrarnih odborih. Razpisane bodo volitve v občinske agrarne odbore, v okrajne in v deželne agrarne odbore. Volitve se bodo vršile le v onih občinah, kjer imajo prebivalci do bližnjih veleposestev posebne interese. Občinske agrarne odbore se bo volilo po razredih, ki se ločijo po velikosti zemljišča, ki ga ima volilec na razpolago. Občinski agrarni odbori soodločajo, koliko veleposestniške zemlje, kje in za kako ceno dobe v zakup družine v občini, ki so v to upravičene, koliko drv, stavbnega lesa in stelje naj dobe te družine iz veleposestniških gozdov, ter katere skupne naprave v melioracijske in druge svrhe naj se vzdržujejo na veleposestniških zemljiščih in kdo naj vzdržuje in nadzoruje te naprave. Okrožni agrarni odbori predlagajo, koliko veleposestniške zemlje naj se odkáže vsaki občini v okrožju in za kako zakupnino, kje naj se odkáže občinam kurivo, stavbni les in stelja ter za kako ceno, kako naj se razsodijo med posameznimi občinami spori, ki se tičejo užitkov iz veleposestev. Deželni agrarni odbor ima nalogo, da predlaga, katera zemljišča veleposestev naj se ohranijo v javne svrhe (za kmetijske šole, oziroma vzorna posestva itd.) in da izrazi svoje mnenje o zakonskih in naredbenih načrtih glede agrarne reforme ter predlaga tozadevno potrebne ukrepe in odredbe. Najkasneje 14 dni po objavi tozadevne naredbe napravi občinski urad imenik vseh predstojnikov tistih družin v občini, ki žive v glavnem od obdelovanja zemlje, torej tudi kmetijskih delavcev in hlapcev, če imajo svoje družine. Imenik se deli na pet kategorij. V prvo spadajo tisti, ki nimajo nič zemlje, v drugo tisti, ki je nimajo toliko, kolikor je lahko obdelujejo s svojo družino, v tretjo tisti, ki je imajo toliko, kolikor je lahko obdelujejo s svojo družino, v četrto tisti, ki jo obdelujejo s svojo družino in s pomočjo najetih delavcev, v peto tisti, ki je obdelujejo samo z najetimi delavci. Izgotovljeni imenik se mora razpoložiti v občinskem uradu osem dni ter je interesente še posebe pozvati, da ga pregledajo. Po preteku osmih dni je razglasiti kraj, dan in uro volitve. Kdor je vpisan v imeniku, lahko voli in je lahko voljen. Pravico do volitve imajo tudi vse polnoletne žene, če vodijo gospodarstvo kot samostojne gospodinjice. Glasuje se tajno z listki, ki se vržejo v posebno posodo.

Židje in SLS.

Kar se klerikalci ne upajo zapisati v „Slovenca“, to zležijo v „Večerni list“. Včeraj napada ta list dr. Zerjava, da protežira židovstvo v

Ljubljanski škof kot zidar Jugoslavije.

(Izvirno poročilo iz vrst slovenske duhovščine.)

„Slovenec“ ne more utajiti škofove poslanice z dne 7. novembra 1918. l. in imenuje škofa doktorja Jegliča „enega največjih zidarjev Jugoslavije“. Res je, škof je zidar. Zidati je začel Jugoslavijo v družbi Šusteršičevi in je ostal kakor Šusteršič zvest majniški deklaraciji: *„Imeti Jugoslavijo pod žezlom starodavne habsburške dinastije, pod žezlom plemenitega cesarja Karla“*. V tej svoji odločnosti je razglasil: *„Katoličani nismo za to dinastijo (Karadjordjevičev). Izdajalski Šusteršič je moral bežati iz domovine. Škof Jeglič pa zida naprej in deluje na verski, katoliški podlagi za „plemenitega cesarja Karla“ in*

zoper dinastijo Karadjordjevičev, v kolikor je zvest svoji poslanici z dne 7. novembra 1918. l. in pa molitvi, katero je zaukazal začetkom leta 1918.: *„Molimo za našega mladega cesarja (Karla), ki je imel v prvem letu vladanja prenesti toliko bridkosti! Molimo zanj, da ne opeša, ne oboli! Molimo zanj, naj ga obvaruje Bog zoper vse njegove sovražnike, da jih v korist avstrijskih narodov srečno premaga!“* Škof Jeglič je bil najboljši zidar Jugoslavije, ko je proglasil v imenu katoliške vere vojsko zoper Srbe za „pravično“ (bellum iustum!) in obvezal s tem vojake po vesti in pred Bogom, da grede morit Srbe.

Solunska sodna obravnava.

Zadnje čase se vsak dan piše o takozvanem solunskem procesu. Potrebno je, da se tudi naši čitatelji seznanijo s tem zelo zanimivim dogodkom, ker ni dvoma, da se bo v političnih bojih naše države še opetovano omenjal.

Solunska sodna obravnava je bila naperjena proti tajni organizaciji „Ujedinjenje ili smrt“, znani tudi pod imenom „črna roka“. Duša te organizacije je bil polkovnik Dragutin Dimitrijević-Apis, čigar ime je znano radi velike vloge, ki jo je igral v zaroti proti kralju Aleksandru Obrenoviču in kraljici Dragi. Govori se tudi z vso gotovostjo, da je on organiziral sarajevski atentat. Povod solunskemu procesu pa je dal neki poskušen atentat, v katerem se prav ne ve, ali je bil resno mišljen ali pa je bil samo insceniran v svrhu, da so se potem mogle postaviti na zatožno klop staroradikalcem neljube osebe. Dejstvo je, da atentatorja niso prijeli pri zločinu. Sum je padel na nekega Rado Malobabića, onega istega Malobabića, ki je že sedel na zatožni klopi o priliki — predobro znanega zagrebškega veleizdajniškega procesa. Malobabić je bil dobrovoljec v srbski armadi. Ker pa je bil v

jako dobrih odnošajih z goriimenovanim polkovnikom Dimitrijevičem, proglasili so ga staroradikalci za — avstrijskega špijona in so ga držali kot takega še pred umikom srbske armade več kot leto dni v zaporu. To pa še ni bilo dovolj. Postavili so ga še na zatožno klop v daljnem Solunu v družbi imenovanega polkovnika in mnogih drugih. Sedem obtožencev je bilo obsojenih na smrt. Štirje so bili pomiloščeni; smrtna kazen pa se je izvršila na Malobabiću, na polkovniku Dimitrijeviću-Apisu in na nekem Vuloviću.

Drugod bi zadostovalo za pomiloščenje samo dejstvo, da je Malobabić bil že v Avstro-Ogrski preganjan radi svojega narodnega prepričanja, in da se je kot dobrovoljec boril proti Avstro-Ogrski za svoj narodni ideal, pa naj bi bil tudi v resnici kriv zločina, radi katerega je bil stavljen pod obtožbo. Saj je bil to političen zločin. Še v Avstriji je bil n. pr. med vojno pomiloščen morilec grofa Stürkha. Pomiloščeni so bili tudi obsojenci v banjaluškem procesu itd., ko je zapihal le najmanjši veter svobode. V našem slučaju pa Malobabića niti niso zalotili pri atentatu, marveč so ga obsodili na podlagi nekkih, kakor

Sloveniji in da podpira zlasti nekega žida Fruchta v kemični tovarni. Resnica pa je, da je bil dr. Zerjav prvi, ki je pri vladi dosledno izključeval žide in jih veliko spravil iz Slovenije, še večjemu številu židov pa preprečil, da bi se tu naselili. Kar se tiče Fruchta, naj bi klerikalci raje molčali! Fruchta je iznašel znani Pollakov zet inž. Remeč, ki je Fruchta hvalil do nebes ter ga postavil za ravnatelja militarizirane kemične tovarne. Sele po odhodu poverjenika Remeča so se začeli za Fruchta težki časi, ki so končno dovedli do tega, da je postalo njegovo stališče v tovarni nevzdržljivo. *Več se lahko izve pri podpredsedniku SLS. Bogumiću Remeču, ki se je v imenu „Zadružne zveze“ še pred kratkim pogajal z židom Fruchtom.*

Javen shod JDS.

V nedeljo, dne 29. t. m., bo ob 10. uri dopoldne v veliki dvorani hotela „Union“ namesto sestanka zaupnikov javen shod somišljenikov JDS. Na shod pride tudi več politikov iz Zagreba in Beograda, med njimi bivši minister notranjih del Svetozar Pribičević in bivši minister prometa Milorad Drašković. To bo prvi slučaj, da nastopijo na javnem shodu v Ljubljani politiki iz Ljubljane, Zagreba in Beograda in shod bo gotovo lepa manifestacija za naše narodno in državno jedinstvo. Naše somišljenike pozivljamo, da se shoda udeležijo v čim večjem številu. Vsak, ki mu je to le mogoče, naj prihiti v nedeljo v Ljubljano na shod!

Tuj kapital.

se zatrjuje, povsem nejasnih pričevanj. Saj je v Zagrebu tudi nastopila cela vrsta «obteževalnih prič» proti Malobabiću in njegovim drugovom, a do justičnega umora vendar ni došlo. Vest Evrope tega ni dopustila. Malobabić je bil v Zagrebu postavljen na zatožno klop kot pristaš ideje narodnega jedinstva in še posebej kot gorec srbski in jugoslovanski patriot. Je-li on mogel v Srbiji, varen pred avstro-ogrsko policijo, preko noči postati avstrijski špijon in potem v Solunu atentator, ki ga je bilo treba obsoditi na smrt in ustreliti kot kraljevini Srbiji nevarnega človeka kljub temu da njegova krivda ni bila direktno dokazana in da so intervenirali v njegovo in njegovih drugov korist najboljši prijatelji našega naroda in celo ruska vlada? V ostalem je Malobabić še v zadnjem trenutku, ko je stal še na morišču slovesno trdil, da je nedolžen.

Kar se polkovnika Dimitrijevića - Apisa tiče, je prepričanje splošno, da ni imel ničesar niti direktno niti indirektno opraviti pri solunskem atentatu. Bil je obsojen kot duša takozvane «črne roke». Znanemu angleškemu publicistu Seton-Watsonu (Scotus Viator) je g. Stojan Protić ob neki priliki brzojavil, da je obstojal dokument, kateri je absolutno izključeval Dimitrijevićevo pomiloščenje. Javnosti ta dokument še ni bil predložen, da bi mogla soditi o tej trditvi gosp. Protića.

Direktor «Beogradskega Dnevnika» g. Krsta Cicvarić, ki se mnogo bavi s solunskim procesom, trdi v uvodnem članku od 7./12. 1919, da se je z obsodbo v tem procesu hotelo doseči dvoje: 1.) da se radikalci iznebijo svojih protivnikov, kateri bi jim na svojih važnih položajih mogli biti jako neprijetni na povratku v Srbijo; 2.) da se s tem da satisfakcija Avstriji, s katero so radikalci mislili 1916, da je treba skleniti takozvani «sporazumni mir». Radikalci so namreč, tako trdi Cicvarić, vzeli od Dimitrijevića po njegovi obsodbi pismeno priznanje, da je on organizator sarajevskega atentata. To naj bi bil gori omenjeni dokument. Drugi trdijo celo, da je Avstrija pomilostila obsojence v banjaluškem procesu zato, ker je dobila satisfakcijo z ustrelitvijo Dimitrijevića, Malobabića in Vulovića.

G. Stojanu Protiću in drugovom nič ne brani, da se ne operejo pred javnostjo od očitkov publicista Krste Cicvarića in drugih. Imajo v rokah vse dokumente. Dokler tega ne storè, je javnost upravičena misliti in verovati, da se je v Solunu med vojno zagrešil iz strankarskih ozirov eden najgrših justičnih zločinov. Saj je vlada g. Pasića potem, ko je dala izvršiti smrtne obsodbe, o katerih je tu govora, vprizorila naravnost divjo gonjo tudi proti celi vrsti častnikov, ki niso imeli sploh ničesar opraviti s solunsko afero, in jih odpustil iz službe samo raditega, ker se ji niso zdeli dovolj zanesljivi, ker je smatrala, da so bili v kaki bližnji ali daljni zvezi z obsojenci. Pristavljamo, da je bil sodni dvor za solunski proces sestavljen «ad hoc» (samo za ta slučaj).

Radi solunskega procesa se je razbilo med vojno takozvano koalicijsko ministerstvo — ki je bilo sestavljeno iz vseh strank — v glavnem raditega, ker so člani istega, pripadajoči staroradikalni stranki, torej večina, vztrajali brezpogojno pri tem, da se izvrši smrtna kazen, izrečena nad tremi obsojenci v solunskem procesu, to kljub intervenciji številnih prijateljev Srbije in celo zaveznških vlad v prilog obsojencev. Občnarodna korist je zahtevala, da se ne prenašli z izvršitvijo smrtne kazni, ako je v zaveznških državah obstojal le najmanjši sum, da večina in manjšina v ministerstvu nista zato v soglasju v tem pogledu, ker večina smatra v interesu svoje stranke, da se iznebijo za vedno oseb, ki bi ji mogle biti nevarne ob povratku v domovino. A ta sum je obstojal. Da, bilo je celo jako razširjeno mnenje, da je bil atentat, ki je dal povod solunskemu procesu, insceniran samo v svrhu, da staroradikalna stranka lahko pomete s svojimi najnevarnejšimi nasprotniki.

Ko bodo znane okoliščine, v katerih se je vršil solunski proces, bode naša javnost mogla soditi o opravičenosti postopanja opozicijskih poslancev, da so izstopili iz ministerstva, ko so videli, da je izključeno, da bi vlada predlagala pomiloščenje za omenjene tri obsojence. Vsekakor pa ni mogoče predpolagati in najmanje, da so tako odlični politiki kakor so gg. Davidović, Drašković in Voja Marinković izstopili iz vlade, ravno ko je imelo priti do Krfske deklaracije, če ne bi imeli dovoljnih dokazov, da se je v solunskem procesu zgodil trikratni justični umor zgolj iz strankarskih političnih razlogov.

Pod besedo kapital ponavadi razumemo veliko denarja, ki ima to čudežno moč, da vlada in gospodari na svetu bolj močno in samozavestno kakor nekdanji turški sultan.

Pred vojsko je imel kapital veliko moč. Takrat se je težko prišlo do njega. Kdor ni imel že zibeljke s cekini postljane, celo življenje navadno ni mogel bahato seči v žep in porožljati s cekini ter se zraven še pobahati, da ima tudi doma in v hranilnici veliko. Med vojsko se je svet predrugačil. Kdor ni bil prisiljen nesti svoje življenje in zdravje pred žrelo kanonov, je lahko stavil in prisegel, da bo obogatel prav debelo. In gotovo ni stave zgubil in tudi po krivem ni prisegel. Kdor je še včeraj imel v zakotni ulici malo prodajalno čebule, peteršilja in starih, suhih žemelj, je bil jutri milijonar in povsod spoštovan. Pojavila se je na zemeljski obli nova vrsta ljudi, ki so na zunaj imeli čisto dostojanstveno-pošteno lice, pa se jim vendar običajno reklo: verižniki, navijalci cen in vojni dobavitelji. In vsi ti so znali šteti šele od milijona naprej.

Po vojski se je tej vrsti ljudi pridružilo še nekaj takih, ki so odnesli iz fronte zdrave kosti in še malo več soli v glavi. Pomnožili so s svojo navzočnostjo ono vrsto in s svojim brezobzirno sebičnim delovanjem so pomagali glodati kosti širokemu ljudstvu. Nabrli so tako ogromno visoke gore denarja, da bi raz njih lahko ogledal vso lepo domovino.

Na eni strani vidimo ogromno bogastvo. Tako bogastvo, ki ga še ni bilo. Na drugi strani pa joka in vzdihuje v bedi in pomanjkanju raztrgana in lačna revščina. Banke še niso imele nikdar tako visokih osnovnih kapitalov, dan in dan zvišujejo svoje glavnice, do neizmernosti gredo milijoni.

Če bi mi kdo trdil, da v državi ni ogromno veliko produktivno zmožnega kapitala, bi mu plačal vožnjo za na Studenec. Pa kaj vidimo? Tuj kapital sili v deželo, v državo. Kapital iz Amerike, Italije (celo iz te), Francije itd. Zajeda se v našo zemljo, kakor vrtnali stroji v podzemeljsko bogastvo. In ko se bo enkrat pošteno zajedel v naše gospodarsko telo, ga nihče ne bo več odstranil. Največja nesreča za državo je, ako je v njej založen tuj kapital. Večna odvisnost, nesamostojnost lastnega gospodarskega življenja je naravna posledica. V naši lastni hiši gospodari tujec. Nič več nisem ponosni gospodar svojega doma, delati moram pod tujim vodstvom, kar

tujemu gospodarju prislužim, roma iz dežele ven in iz mojih žuljev si kupijo tuje ljudstvo avtomobile in svilena krila. Ko smo še živeli v rajni Avstriji, je bilo za nas največje breme nemški kapital. Ta nam je jemal kruh. Stavil je velike tovarne, tuji gospodje so v njih gospodarili in kričali nad našimi delavci, naš obrtnik je moral delavnico zapreti in iti na potovanje. Takrat so bile naše največje želje in naše najiskrenejše sanje, otresti se tujega nemškega kapitala. Potem bomo svobodni narod, smo rekli in se skrivaj tolašili. Prišla je politična svoboda — gospodarska pa se kaže, da ne. Namesto nemškega kapitala je prišel oni od velike luže. To je končno vseeno. Vsi veliki gozdovi bodo zaječali pod tujo sekuro, milijoni dobička bodo šli ven. Do sedaj zapuščene doline Macedonije, Dalmacije itd. bodo oživele od železnice, katerim bodo tuji gospodarji. Stroj v tovarnah bo gonila elektrika iz tujih elektrarn, vodne sile, ogromne sile s tisoči in tisoči konjskih sil, bodo pokorne tujim gospodom. Na pragu velikih tovarn in za pultom bank bodo stali bahati tuji in se bodo smejali nam — norcem, ki smo bili tako s slepoto udarjeni, da smo pustili tujim ljudem pobirati zlate cekine po naših lastnih cestah.

Iz Prage je prišel opomin. Društvo jugoslovanskih tehnikov-šudentov ga je poslalo v Beograd. Mogoče so ti mladi študentje najpoklicanejši, da izpregovore jasen in odločen: Stoj! Oni so bodoči voditelji in organizatorji naše industrije, oni so pionirji, ki bodo kopali zlato iz naše zemlje — za naše ljudi. Vodne sile Bosne in Hercegovine ima pravico 75 let izrabljati tuj kapital za smešno ceno. In država pri tem ni udeležena niti z vinarjem. Tudi v Dalmaciji so dali tujemu kapitalu to pravico, ki že pridno zida in stavi. Amerikanci bodo zidali železnice, Nemci iz Nemčije bodo po naših vodah vozili svoje ladje in tako naprej. Koliko akcij naših bank je pokupil tuj kapital, nam ni znano. Brez nič ne bo.

Na Češkem so podani resni predlogi, kako zaustaviti val tujega kapitala, potem ko so videli, da pada Ringhofer, Škoda in velike praške železarne. V beraški Nemški Avstriji je podan zakonski predlog, da mora pri novih emisijah biti udeležen domači kapital do gotove višine, če ni mogoče, naj država prevzame. In pri nas?

Klic iz Prage naj svarilno odmeva od sten, med katerimi kujejo ministri svoje modrosti.

Dopisi.

Iz Oplotnice. Časi se izpreminjajo tudi tukaj pri nas. Obžalovanja vredno je, da se dajo resni moške, ki so več desetletij stali v naprednih vrstah, danes zapeljati v nasprotno stranko za nekaj kilogramov moke ali koruze, tako da se danes lahko reče: politika gre skozi želodec. Ne bi se čudili, ako bi to storil kak siromak, ki res nima nič in doma tudi nič ne pridela, pač pa je žalostno, da ugledni kmetje, ki imajo vsega dovolj, za nekaj kilogramov moke prodajo svoj značaj, svoj ponos. Tukaj se v pravi luči pokaže, da je naše ljudstvo še vedno premalo izobraženo, premalo zavedno, da je ljudem le za korist in dobiček, ne glede na to ali na ono stranko, samo da nekaj nese. Dobi se ljudi, ki begajo od ene stranke do druge in so podobni malim prasetom, ki tekajo okoli korita in iščejo, kje bi se dobilo kaj boljšega za pojedsti. S tem se je že neštetokrat pokazala slaba izobrazba, ker ljudstvo premalo čita, premalo samostojno misli in zato naj bo naša dolžnost, razširjati napredno časopisje. Vsak naročnik „Domovine“ naj pridobi še enega, da ne bo niti ena hiša brez tega lista. Tudi na naše gospode trgovce se obračamo, da bi se ozirali na ljudstvo, da bi se moka in koruza preskrbela po primernih cenah, ker drugače bo pomalem pri vsaki hiši štacuna. — Čez našo državo se tukaj dokaj zabavlja, posebno pa čez Srbe; najbolj nezadovoljni so pa še taki ljudje, ki so jim razmere v Avstriji prav dobro znane. Ampak tega pa nobeden ne stori, da bi pobral šila in kopita in šel čez mejo, ako mu Jugoslavija ne ugaja. Saj ni nihče priklenjen na Jugoslavijo!

Kmetijstvo, trgovina in industrija.

ZAKAJ SO LETINE VEDNO SLABŠE?

Na to vprašanje menda ni treba dosti stikati, kje bi se našel odgovor. Slabe letine so posledica obubožane zemlje.

Zakaj? Zemlja kot taka je sredstvo, v katerem se nahajajo gotove snovi, katere vsaka rastlina potrebuje za svoj razvoj, za svojo rast, za svojo dozorev; z eno besedo: v zemlji se nahajajo snovi, ki jih rastlina potrebuje za svojo lirano.

Ali je teh snovi, ki jih imenujemo hranilne snovi, povsod in v vsaki zemlji obilo? Ne! Z ozirom na svojo sestavo je nekdanj vsaka zemlja vsebovala v sebi večji ali manjši zaklad hranilnih snovi. Zemlja je bila bogata in je obilno rodila.

Nekdanj je bil kmet še tako srečen, da je zemljo samo obdelal, jo obsejal, na jesen pa je žel bogate pridelke. Dolgo pa to ni moglo trajati, kajti zaklad hranilnih snovi v zemlji se je leto za letom zmanjševal, dokler ni bil popolnoma izčrpan. Rastline so s svojimi koreninicami zemlji takorekoč izpile vso „moč“. Kmet je bil naposled prisiljen zemlji dodajati potrebne moči pótém gnojenja.

Prišla je nesrečna dolgotrajna vojna. Kmečki gospodar in vsi drugi moški, ki so imeli skrbeti, da ohranjajo zemlji njeno hranilno moč, so morali oditi v strelske jarko, doma pa so ostale samo šibke ženske roke.

Zemlje ni bilo več mogoče tako dobro obdelovati kot prej. Prišle pa so še rekvizicije živine. Kmetija je izgubila tedaj tudi živalske delovne moči in z njimi obenem tiste činitelje, ki so sedaj proizvajali kmetu gnoj, s katerim je vračala kmetija zemlji vsakoletno odvzeto moč. Uboga kmečka mati bi bila nabavila umetnih gnojil, da bi bila na ta način dajala zemlji vsaj nekaj nadomestek. Toda tudi teh ni bilo. Vojna obrt je tudi te rekvirirala zase. Tako se je zemlji z vsako žetvijo jemala njena hranilna moč nekako na tak način, kot če več lačnih ljudi sede k mizi in pridno zajema iz že itak skoraj prazne skleda.

Zemlja je postala pusta, izmozgana, obubožana. Nima več potrebne moči ta izropana zemlja. Rastlina, ki raste na njej, si le s težavo pridobiva

vsaj za silo nekaj hrane; njeno prehranjevanje je podobno početju onega človeka, ki je lačen, a nima drugega jesti kot to, kar more še nastrgati ostankov iz prazne skleda.

Da si kmetovalec rodovitnost svojih njiv dvigne, mora že takoj sedaj začeti premišljevanje, kako, s čim in kdaj bo začel gnojiti svoje njive.

g. Naš železniški promet. Pri ministrstvu prometa je sestavljena posebna komisija iz ameriških strokovnjakov. Ta komisija pregleduje za sedaj naše prometne uredbe, ki jih potem zboljša in uredi.

g. Ukinjenje tovornega prometa v Avstriji. Ravnateljstvo južne železnice Dunaj razglasa: 1.) Zaradi izredno velikega pomanjkanja premoga in da omogočimo odtok nakopičenega tovara, ukinemo s takojšnjo veljavo do vstevši 25. t. m. celotni tovorni promet na vseh avstrijskih državnih in privatnih železnicah, torej tudi Prosto je le blago, označeno v seznamu blagovnih potrebščin pod točko 1. a in b, 3 b, izvzemišči drva za kurjavo, od 3 c bencin, potem v točkah 5., 6., 25., 34. in 38., nadalje inštradirani vojaški transporti, Osoppo- in Polonia-transporti in končno vse z direktnimi tovornimi listi odpremljene pošiljke v prehodnem prometu za in iz Čehoslovaške. Tovor, ki se nahaja že na potu, se odpošlje naprej. 2.) Sprejemanje tovornega blaga za Maribor glavni in koroški kolodvor je do konca februarja ustavljeno.

Politične vesti.

p. Naš spor z Italijo. Vsak dan se jasneje vidi, v kako zadregu smo spravili Italijo in njene prijatelje s tem, da smo odklonili znani ultimatum, v katerem se nam je žugalo z izvedbo londonskega dogovora, ako ne odnehamo in ne sprejmemo italijanskega predloga, po katerem bi Italija dobila še Lovrano, Volosko, Opatijo in košček ozemlja pri Senožečah. Od tedaj je že poteklo precej časa, antanta nam je poslala že drug ultimatum, ali Italija niti ne misli na to, da bi uveljavila londonski dogovor, ker ji pač ni do uveljavljanja londonskega dogovora, temveč samo do tega, da bi nas z njim zastrašila, da bi mi privolili v popravo takozvane Wilsonove meje v njeno korist. Wilsonova meja tudi ni pravična za nas, kakor smo že večkrat omenjali, ampak po njej dobimo vsaj Reko v nemoteno posest in svobodne dohode do tega edinega velikega pristanišča, ki bi ga Jugoslavija z izgubo Trsta še imela. Zato bi mi bili pripravljene, zadovoljiti se z Wilsonovo mejo, ker nam za sedaj pač drugače ne kaže, ampak taka meja ne ugaja Italiji, ker bi šla meja v preveliki bližini Trsta. V tem oziru pa mi ne odnehamo in Italijani nimajo nobenega sredstva, s pomočjo katerega bi nas prisilili na popuščanje, ker na vojno proti nam niti misliti ne smejo, brez našega privoljenja pa tudi ne morejo izvršiti nobene aneksije našega ozemlja, ker s tem bi stopili v konflikt z zvezo narodov, oziroma bi jo sploh onemogočili, s čimer bi se bolj razjarili proti sebi Ameriko, od katere so popolnoma odvisni. Zato se nahaja Italija v veliki zadregi, posebno še vsled tega, ker je gospodarsko preslaba, da bi rešitev še zavlačevala in mi smo lahko brez skrbi, če le ostanemo složni in odločni v našem nepopuščanju. Wilsonova meja nam ni popolnoma pravična, ampak za sedaj je ona najboljša možna rešitev jadranskega vprašanja in od nas samih je odvisno, da vsaj to mejo dobimo.

p. Zakaj radikalci nasprotujejo agrarni reformi? Z velikim navdušenjem je sprejelo 1918. l. vse jugoslovensko ljudstvo proglas našega prestolonaslednika-regenta Aleksandra, ki je obljubil razdelitev veleposestev, da mora dobiti kmet dovolj zemlje, ki naj bo po regentovih besedah samo božja in kmetova. Demokratična vlada je hotela to reformo tudi pošteno izvršiti, ker se je dobro zavedala velike krivice, ki se kmetškemu ljudstvu godi s tem, da imajo posamezniki ogromna veleposestva, ki jih ne obdelujejo sami, medtem ko kmetu, ki zemljo obdeluje in živi od nje, zemlje primanjkuje. Našli so se pa tudi nasprotniki, ki so proti temu, da bi se razdelila cerkvena veleposestva. Potem so na Hrvaškem nekatere stranke, v katerih imajo prvo besedo veleposestniki. V Bosni so nasprotniki agrarne reforme vsi begi in age, ki imajo vso zemljo v svojih rokah, kmet jim pa tlačani. Zakaj so pa srbski radikalci nasprotniki agrarne reforme? V Srbiji vendar ni nobenih veleposestev in tudi nobenih veleposestnikov, tam je kmet edini gospodar zemlje in tam se agrarna reforma niti izvrševala ne bi, ker ni potrebna. In vendar ni nasprotovanje srb-

skih radikalcev v tem oziru nobena uganka. Ko je Srbija l. 1912. osvobodila od Turkov Macedonijo, so razni radikalni veljaki odkupili od turških veleposestnikov ogromna veleposestva v Macedoniji in njihova srčna želja je, da bi ta veleposestva v njihovih rokah tudi ostala. Zato so se srbski radikalci združili z bosanskimi agami in begi, s hrvatskimi veleposestniškimi strankami in z našimi klerikalci, ki jih nič drugega ne veže skupaj kot želja, opehariti jugoslovenskega kmeta za njegove pravice, ki jih je prestolonaslednik-regent Aleksander v svojem proglasu tako svečano proglasil. Agrarna reforma bi prišla v največjo nevarnost, ako bi ostala dolgo na vladi radikalno-pravaško-klerikalna koalicija. Ampak ljudstvo se ne bo dalo opehariti, ljudska nejevolja bo kmalu odpihala Protić-Koroščevo vlado in agrarna reforma se bo izvršila, ker to zahteva pravica.

p. Našli so se! „Slovenec“ vzdiguje srbske radikalce v deveta nebesa in povzdiguje njihovo nekdanjo borbo proti reakciji. Resnica je, radikalci imajo velike zasluge za srbsko demokracijo, ampak oni so bili demokratični v svojem začetku, sedaj so pa zelo, zelo konzervativni in naravnost reakcionarni in ravno zaradi tega nazadnjaštva, ki je zavladovalo v nekdanji demokratični radikalni stranki, so izstopili svoječasno iz stranke oni, ki niso odobraval nazadnjaških smeri, ki so zavadale v stranki. Tako so nastali demokrati, ki so se po izstopu iz radikalne stranke imenovali samostojne radikalce. „Slovenec“ ne pozna razmer v Srbiji — saj se ni nikdar brigal za nje — ali pa vedoma laže, da so se ujediniše z demokratično stranko one srbske reakcionarne stranke, s katerimi so vodili radikalci svoječasno tako težak boj, n. pr. nekdanja liberalna, pozneje narodna stranka. Ta je bila res reakcionarna stranka in boljši elementi so iz nje izstopili in se združili z demokrati, slabši, reakcionarni elementi so se pa približali radikalcem. Največji reakcionarec v nekdanji liberalni stranki je bil Stojan Ribarac in ta je zdaj v Protić-Koroščevi vladi — minister trgovine. Treba klerikalce malo poučiti o srbski politični zgodovini, ker oni poznajo samo avstrijsko politično zgodovino, za srbske razmere se nikdar zanimali niso, temveč so se zadovoljevali s tem, da so Srbe psovali in jim „pripravljali grobove ob vrbi“.

p. Neprijetno je klerikalcem, da se po jugoslovenskem časopisju tako živahno razpravlja o njihovem pred-, posebno pa medvojnem „jugoslovanstvu“. Celotni tajbi bi radi, da niso besneli proti Srbom bolj kot dunajski njihovi somišljeniki in govorijo o delovanju svojih voditeljev za Jugoslavijo v času, ko je to bilo nevarno. Kolikor nam je znano, nobeden klerikalni voditelj ni bil v Avstriji preganjan zaradi svojega jugoslovenskega delovanja, pač pa je sedajni minister doktor Jančević še v novembru 1918., torej po prevratu vpil „Zivio cesar Karel!“ in je kot član kontrolne komisije za državne dolge tudi še v novembru 1918. glasoval za vojne potrebščine! To je resnica in taki so bili vsi klerikalni voditelji. Jugoslovani so postali šele potem, ko drugo več biti niso mogli. Na majniško deklaracijo naj se nikar ne sklicujejo, ker v tej deklaraciji so samo zahtevali, oziroma prosili za združenje avstrijskih jugoslovenskih dežel — seveda pod „slavnim“ habsburškim žezlom. To je pa čisto nekaj drugega od sedanje Jugoslavije, ki je vsa osvobojena in ujedinjena. Zakaj pa so klerikalci tako napadali londonski jugoslovenski odbor in krško deklaracijo in odrekli onim, ki so v inozemstvu zastopali našo pravo narodno politiko, vsako kompetenco, govoriti v našem imenu? Tem ljudem so naši klerikalci metali polena pod noge, namesto da bi jih podpirali vsaj s svojim molkom! Da, preteklost klerikalnih voditeljev je tako črna, da je nikdar ne pobelijo!

Novosti.

n. Italijani se bojijo, da se ne bi sklenila zveza med Jugoslavijo in Francijo. Ze sedaj imenujejo našo državo „francoska Jugoslavija“, francosko republiko pa „jugoslovenska Francija“. Lahko naj nas pustijo v miru, pa bomo tudi mi nje pustili v miru in ne bo se jim treba bati „francoske Jugoslavije“.

n. Neprijetni postajajo naši klerikalci v Beogradu vsak dan bolj, ker prihajajo na dan razni njihovi sovražni nastopi proti Srbom iz onih časov, ko so se klerikalci še senčili v cesarsko-kraljevi milosti. Oni so pač znali skrivati svojo preteklost, ampak ti časi še niso tako daleč, ko so naši klerikalci tekmovali z Nemci v blatenju Srbov. Ne, v Jugoslaviji klerikalci ne bodo

dolgo vladali, ker so svojo usodo preveč zvezali z usodo Avstrije in Habsburžanov, in to jih bo pokopalo.

n. Klerikalci in Hrasnica. Naši klerikalci zagovarjajo dr. Hrasnico, ki je obsojal na smrt nedolžne srbske kmete v Kragujevcu. Dr. Hrasnica pravi v časopisih, da to ni res in naši klerikalci mu seveda verujejo, ker mož je njihove gore list, in naravno je, da ga bodo branili. Opozarjamo na našo predvčerajšnjo številkco, kjer citiramo beograjsko „Politiko“, ki je o dr. Hrasnici dobro poučena. Za prazen nič se gotovo ni dvignila proti krvniku dr. Hrasnici soglasno ne samo Srbija, temveč cela Jugoslavija.

n. Nemeč je vedno in povsod predrzen, če se ga le malo pusti z vajat. To vidimo pri naših spodnještajerskih Nemcih in nemčurjih vsak dan in o tem so se že večkrat prepričali tudi Čehi. V Brnu so dovolili igrati Nemcem v gledališču trikrat na teden. To je bila dobrota s češke strani in kako so se Nemci za to dobroto zahvalili? Pri neki igri so dali igrati godbi odurno pesem „O, du mein Österreich“, ki so jo včasih tudi pri nas rade igrate razne veteranske godbe. Pa ne samo to, občinstvo je začelo klicati Avstriji in Habsburžanom in proti čehoslovaški državi. Posledica bo seveda ta, da Nemci ne bodo več v gledališču smeli igrati.

n. Wilson bo menda vendar-le zmagal! Najnovejša poročila iz Pariza zatrjujejo, da se bosta Anglija in Francija udali Wilsonovemu pritisku in potem bo morala tudi Italija reči svoj „Amen“. Wilson pač vztraja na svojem stališču in proti volji Amerike se jadransko vprašanje ne more rešiti.

n. Ne bo šlo! Med strankami, ki so sedaj prevzele vlado, ni nobene prave sloge. Med drugimi se stranke ne morejo sporazumeti v vprašanju volilnega reda. Naši klerikalci zahtevajo na vsak način volilno pravico tudi za ženske, ministrski predsednik Protić pa noče o tem ničesar slišati. Težko, zelo težko bo šlo, ali pa sploh ne bo šlo!

n. Kam to vodi? Kakor je znano, sta bila svoječasno v Zagrebu zaprta dva voditelja organizacije državnih nameščencev, ker sta rovarila proti državi. Njuni prijatelji so takrat vpili, češ, da je borba uradništva čisto stanovska brez vsakih političnih primesi in protesti so kar deževali od vseh strani. Sedaj so pa v Zagrebu — še pod demokratično vlado — oba zaprta uradnika izpustili iz zapore, ona dva sta pa izjavila, da ne gresta iz zapore, dokler vlada ne izpusti tudi znanega veleizdajalca Radića, ki je zaprt zaradi čisto drugih grehov. S tem sta se oba voditelja uradniškega gibanja brezdvomno in jasno izrazila za protidrjavno politično smer in skrajni čas je, da uradništvo jasno izjavi, da noče biti z njima solidarno tudi v tem. Kam pa pridemo, ako bo naše uradništvo mislilo in delovalo proti državi?

n. Na Hrvatskem imajo novega bana, onega znamenitega dr. Laginjo, ki se je v narodnem predstavništvu svoječasno tako nesmrtno blamiral, ker je zahteval za Hrvatsko posebno domobranstvo, kakor je obstajalo že v avstro-ogrskih časih. Protić-Koroščeva vlada se ni mogla bolj osmešiti, kakor se je s tem, da je postavila za hrvatskega bana takega človeka, kot je Laginja.

n. Ruski begunci prihajajo tudi na Slovensko. Naj jih vsi sprejemajo prijazno in gostoljubno, saj so Slovani, naši krvni bratje. Vsi Rusi so nam dragi gosti, naj pripadajo tej ali oni stranki. Sedaj priganja k nam ruske begunce nesreča in v nesreči se pozna najbolj pravi prijatelj.

n. Usoda Zadra. Glavno mesto Dalmacije Zadar ima pogoje za življenje in napredek samo kot glavno mesto dežele, ker živi samo od uradništva in od ljudstva, ki prihaja v mesto zaradi uradov. Italija se je že pomirila s tem, da Zadar ne dobi, ampak sedaj se bori za to, da bi postal Zadar nekako svobodno mesto, ki bi ga Italija samo diplomatsko zastopala. To bi pa pomenilo smrt mestu, ker kakor hitro bi Zadar postal svoboden, ne bi imela Jugoslavija nobenega interesa na tem, da bi mesto na kokršensibodi način podpirala, mi bi lepo zaprli mesto od vseh strani, odrezali ga od njegovega zaledja in mesto bi kmalu popolnoma propadlo. To nevarnost so začeli uvidevati tudi zadrski Italijani, ki jim postaja tesno okoli src in bi bili najbolj zadovoljni, da ostané mesto v Jugoslaviji, ko že pod Italijo ne more priti, posebno ne s primernim zaledjem. Zadar bo še naš — popolnoma naš!

n. Zvišanje poštnih pristojbin. Vse cene stalno rastejo, s tem pa, seveda, tudi uradniške plače, ker uradniki morajo imeti, ako hočejo živeti in izhajati, primerne plače. Draginja povečuje urad-

niške in druge plače in tako mora tudi država iskati nove vire dohodkov. Ker so že v vseh državah zvišali pošne pristojbine za 100 odstotkov, misli se sedaj tudi pri nas na tako zvišanje poštnih pristojbin. Kdaj bo konec vsega tega, kdaj bodo začele cene padati? Po našem mnenju še-le potem, ko se ljudje zopet poprimejo dela in ko ne bodo šli vsi samo za tem, da čez noč postanejo milijonarji. Posledice vojne so pač hude in težke in še dolgo jih bomo čutili.

n. **Novi dinarsko-kronski bankovci** se lahko izvažajo iz države in tudi uvažajo vanjo, ker so tako izdelani, da jih ne bo mogel vsak dunajski šušmar ponarejati, kakor so ponarejali koleke za tisočake. Čim prej vsakdo denar zamenja, tem boljše za njega.

n. **Hitra pošta.** Uredništvo splitske „Nove Dobe“ je prejelo eno dopisnico iz Zagreba, eno pa z Dunaja. Dopisnica iz Dunaja je rabila samo 11 dni, ona iz Zagreba pa kar 18 dni, predno je prišla v Split. Pošta je pa res zelo slaba.

n. **Obrtniške potrebščine.** Urad za pospeševanje obrti v Ljubljani odda tri kompletne aparate za avtogensko varenje. — Nadalje ima tudi ponudbo za večjo množino špiralnih svedrov za obdelovanje železa. Kovinarji, ki se interesirajo za ta material, naj se priglase ustno ali pismeno pri omenjenem uradu.

n. **Pevska šola „Slov. bralnega društva“** v Trzinu priredi v nedeljo, dne 29. februarja 1920. pod vodstvom ravnatelja Albina Lajovica v dvorani Sokolskega doma svoj prvi koncert. — Pevska šola priredi letos še dva koncerta z izbranim sporedom. Prvi koncert se ponovi v nedeljo, dne 7. marca 1920. ob znižani vstopnini.

n. **Josipa Jurčiča Zbrani spisi.** Druga izdaja. Uredil dr. Ivan Prijatelj. Drugi zvezek. V Ljubljani 1920. Izdala in založila Tiskovna zadruga v Ljubljani. 8°. XVI + 415 strani. Cena 22 K. — Pravkar je izšel v založbi Tiskovne zadruge drugi zvezek Jurčičevih Zbranih spisov, ki izhajajo v lični obliki v redakciji dr. Iv. Prijatelja in od katerih je prvi zvezek vzbudil pozornost in priznanje. Drugi zvezek obseva: Urednikov uvod. — Spomini starega Slovenca. — Tihotapec. — Juri Kobila. — Dva prijatelja. — Vrban Smukova ženitev. — Grad Rojinje. — Urednikove opombe. Knjigo toplo priporočamo. Naroča se pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani, Sodna ulica št. 6.

Razširjajte Domovino!

IZJAVE DR. TRUMBIČA.

LDU. Beograd, 23. febr. Iz Londona javljajo: Pred svojim odhodom iz Londona je dr. Trumbić podal izjavo v listu „Pall Mall Gazette“. Pojasnil je primer Srbije z ozirom na prost dohod do jadranskega morja in obžaloval, da veslele Jugoslovenom niso dovolile, da bi se udeleževali teh posvetovanj o tem predmetu, dasi je to vprašanje življenjskega pomena za Jugoslavijo. Večja Srbija, je dejal dr. Trumbić, da služi kot vez med Evropo, Azijo in Afriko. Mala Srbija pred vojno ni bila brez važnosti, gotovo je tedaj, da je danes mnogo večje važnosti združeno kraljestvo Srbov, Hrvatov in Slovencev. Omenjeni list pripominja, da dr. Trumbić ves čas svojega interviwa ni pokazal znaka nezadovoljnosti glede postopanja veselil. Videlo se je, da sprejema stvar, ki jo mora obžalovati, popolnoma mirno in napravil je vtis

odločnega in samozavestnega človeka, ki brez-pogojno zaupa v lojalnost svojega naroda.

ITALIJA IN NIKITINI „VOJAKI“.

LDU. Trst, 23. febr. Milanski socialistični list „Avanti“ piše: Sodrug Lazzari je predložil vojnemu ministru tile vprašanja: 1.) Ali obstajajo kaki odnošaji (in ako obstajajo, kakšni so) med italijanskimi poveljniki in črnogorskimi četami, zbranimi v Forniji in Gajeti, in s kakšnimi pogoji se oskrbujejo te čete z italijanskim orožjem, municijo in drugim vojnim materijalom. 2.) Iz kakšnih vzrokov se že eno leto dovoljuje ustanavljanje črnogorskih oboroženih skupin, ki so že dosegle nad 1000 mož, v Forniji in Gajeti, in iz kakšnih virov prihajajo denarna sredstva, živila, oprema in orožje, s katerim razpolagajo te čete, ko vendar črnogorska država ne obstoja več, in ali je morebiti dovoljeno, da se jim poverjajo javne službe, ki jih izvršujejo oboroženi, ter na čigav račun se izplačujejo njihovim ženam in družinam begunske podpore?

CENITEV VOJNE SKODE V SRBIJI.

LDU. Beograd, 23. febr. Oddelek za vojno odškodnino v ministrstvu za pravosodje je dovršil svoje priprave za razsodišča, ki bodo ocenjevala vojno škodo. V nekaj dneh bodo razposlane prijave za oceno škode, povzročene v vojni, vsem, ki so med vojno bili materialno oškodovani.

UPRAVNIK ZA PREKMURJE.

Beograd, 24. febr. (Izvir. poročilo.) Regent Aleksander je imenoval vladnega svetnika Frana Schitnika, dosedanjega vodjo okrajnega glavarstva v Kranju, za upravnika Prekmurja.

BOLGARSKE NOTRANJEPOLITIČNE TEŽAVE.

LDU. Praga, 23. febr. (CTU.) iz Sofije poročajo. Težkoče, ki sta jih povzročili obe socialistični skupini v narodni skupščini, niso več v skladu z dejanskim razpoloženjem državljanov, zlasti ne po težkem porazu, ki ga je prizadela socialistom in komunistom ravnokar končana stavka. Vsled tega se je vlada odločila, razpustiti narodno skupščino, ki je bila izvoljena pod popolnoma drugimi političnimi razmerami, kakor

so sedaj. Vlada namerava razpisati nove volitve, da si zagotovi stalno večino, ki bi kolikor mogoče soglašala z javnim mnenjem v državi. Razpust zbornice je vlada naznanila v seji dne 20. t. m. brez vsakega pripetljaja.

AVSTRIJSKE LAZI.

Ljubljana, 24. febr. Ljubljanski dopisni urad poroča: Dunajski dopisni urad razširja iz Šent Vida ob Glini tole vest: „Narodno-politični odbor javlja: Vsled posredovanja koroške deželne vlade se je pritožil državni zunanji urad pri ministrstvu zunanjih del v Beogradu zaradi novačenja v koroškem glasovalnem pasu. Beograjska vlada je na to ukazala komandi dravske divizije v Mariboru (!), da ne sme novačiti nadalje v spornem ozemlju in da mora odpustiti morebiti že potrjene novince.“ — Z ozirom na to vest se ponovno uradno ugotavlja, da se niso vršila na Koroškem nobena novačenja in se hoče politični odbor, oziroma koroška deželna vlada ponašati z izmišljenimi uspehi.

BOJI V JUŽNI RUSIJI.

LDU. Berlin, 24. febr. (DunKB.) Iz Londona se poroča: Britanski vojni minister je dobil vest, da je v južni Rusiji armada prostovoljcev zopet zavzela Rostov ob Donu, pri čemer so boljševiki izgubili 1900 ujetnikov, 22 topov in mnogo vojnega materijala.

LDU. Berlin, 24. febr. (DunKU.) Listu „Lokalanzeiger“ se poroča iz Varšave: Napad boljševikov, ki so ga pripravljali toliko časa, se je že začel v odseku Vologda (?). Borba je trajala ves dan z izredno ljutostjo. Napad je bil odbit. Kakor doznava „Dayli Mail“, je armada generala Denjikina pri Hestovu ob Donu prešla v napad.

BOLJSEVIŠKI PLEN V ARHANGELSKU.

LDU. Moskva, 24. febr. (DKU. Brezžično.) Po poročilih z zapadne fronte so rdeče čete v Arhangelsku uplenile dva velika in pet majhnih ledolomov, vse reško brodovje in več velikih pomorskih ladij. Vse ladjedelnice, arzenali in delavnice za popravila so popolnoma nepoškodovane. Po poročilih z vzhodne fronte so revolucionarne rdeče čete skupno s Kitajci napadle po Japoncih zasedeno trdnjavo Nikolajevsk ob Amurju in osvojile utrdbe ter pozvale Japonce, naj se udajo.

Tiskovna zadruga v Ljubljani

Primešaj „MASTIN“ krmi.

priporoča sledeče knjige in časopise:

- Dostojevskij: Besi. Roman v dveh knjigah. Broš. 30 K, vez. 40 K, poštnina 1.40 K.
Goncourt: Dekle Eliza. Roman. Broš. 8.50 K, vez. 11 K, pošt. 70 v.
Jos. Jurčič, Zbrani spisi. I. zv. Uredil dr. Prijatelj. Broš. 15 K, poštnina 1.20 K.
Stritarjeva Autologija. Uredil dr. Prijatelj. Broš. 16 K, vez. 20 K, pošt. 1.20 K.
Cvetko Golar: Rožni gram. Broš. 6 K, vez. 9 K, pošt. 70 v.
Fran Milčinski: Tolovaj Mataj. Pravljice. Vez. 10 K, pošt. 1 K.
A. Sič: O slov. narodnih nošah. K 3.50, pošt. 50 v.
A. Melik: Zgodovina Srbov, Hrvatov in Slovencev. I. del K 12, pošt. 20 v.
Dr. Al. Zalokar: O ljudskem zdravju. Broš. 4 K, p. 70 v.
Dr. B. Deré: Dojenček, njega neozvanje in prehrana. Broš. 4 K, pošt. 70 v.
Dr. J. Demšar: Spolne bolezni. Broš. 6 K, pošt. 70 v.
Ljubljanski Zvon. Izhaja vsak mesec in prinaša povesti, pesmi in razne članke. Celoletna naročnina znaša 70 K.

Knjige in Ljub. Zvon se naročajo pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani, Sodna ulica 6.

Če živina krmo lažje in do zadnjega prebavi in popolnoma izkoristi, da se na koncu nič ne izgubi, če se dvigne alast do žretja, potem se pospešuje redilnost, vsled tega težka živina, mast, meso, jajca, mleko. To se doseže, ako primešamo krmi enkrat na teden pest praška Mastin. Ob pomanjkanju krme, ko se uporabljajo nadomestna sredstva za krmilo, pa se primeša dvakrat na teden. Prašek Mastin je dobil najvišje kolajne na razstavah v Londonu, v Parizu, v Rimu in na Dunaju. Tisoči gospodarjev hvalijo Mastin, ko ga enkrat poizkusijo, ga ponovno rabijo. 5 zavojev praška Mastin zadostuje za 6 mesecev za enega prašiča ali vola. Glasom oblastvenega dovoljenja sme Mastin prodajati vsak trgovec in konsumna društva. Ako se pri vas v lekarnah in trgovinah ne dobi, potem naj se naroči po poštni dopisnici v izdelovalnici Mastina, to je

lekarnar Trnkóczy v Ljubljani

5 zavojev (paketov) Mastina za 20.50 K poštnine prosto na dom. Od tam se pošlje Mastin s prvo pošto na vse kraje sveta.

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA V LJUBLJANI

Stritarjeva ulica št. 2. Podružnice v Splitu, Trstu, Celovcu, Sarajevu, Gorici, Celju, Mariboru in Borovljah; bančna ekspozitura v Ptuju.

Delniška glavnica in rezerve okrog **K 50,000.000** —
Telefon št. 261.

Sprejema **vloge na knjižice in tekoči račun** proti ugodnemu obrestovanju.

Kupuj in prodaj vse vrste vrednostnih papirjev, = valut in dovoljne vsakovrstne kredite. =
Brzojavni naslov: „Banka“.

Delniška glavnica: **K 30,000.000**

Jadranska banka :: Podružnica Ljubljana

Rezerve: okrog **K 10,000.000**

Centrala: Trst. Podružnice: Beograd, Dubrovnik, Dunaj, Kotor, Maribor, Metkovič, Opatija, Split, Sarajevo, Šibenik, Zadar, Ekspozitura Kranj.

Sprejema: Vloge na knjižice. — Vloge na tekoči in žiro-račun proti najugodnejšemu obrestovanju. — Rentni davek plača banka iz svojega.

Eskontira: Menice, devize, vrednostne papirje itd. Izdaja: Čeke, nakaznice in akreditive na vsa tu- in ino. emska mesta.

Prevzema: Borzna naročila in jih izvršuje najkulantneje.

Brzojavni naslov: **Jadranska.**

Kupuje in prodaja: Devize, valute, vrednostne papirje itd.

Daje predjume: na vrednostne papirje in na blago, ležeče v javnih skladiščih. Daje trgovske kredite pod najugodnejšimi pogoji.

Telefon št. 257.